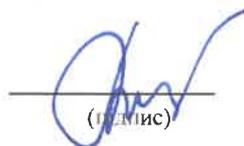

ТОВ «ЕКСПЕРТУС ТЕК»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора
ТОВ «ЕКСПЕРТУС ТЕК»
02.02.2026 № 3

(підпис)

Тепляков А.В.
(прізвище та ініціали)

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної
середньої освіти
«ПРАКТИКА ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ»

Розробник: Цифрове видавництво Експертус (Кіндрат І. Р., канд. пед. наук, головний редактор Вищої школи освітнього менеджменту; Меркотан Л. І., директор Рівненського ліцею № 18, тренер НУШ, супервізор, зовнішній експерт Державної служби якості освіти України; Андрійчук В. А., завідувач лабораторії дошкільної та початкової освіти Рівненського ОШПО; Лютко О. М. — директор Рівненського інституту Університету «Україна», канд. філос. наук; Поворознюк Л. Г., вчителька української мови та літератури, фіналістка GPTU, освітня тренерка, м. Київ).

Напрямок підвищення кваліфікації: оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів / інтегрованих курсів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОН від 12.10.2022 № 904).

Термін дії програми: з 02.02.2026 до 02.02.2031 року.

Рецензент: Святенко О. В., заступник директора департаменту — начальник управління роботи із закладами загальної середньої та дошкільної освіти департаменту інституційного аудиту Державної служби якості освіти України.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Програму підвищення кваліфікації «Практика формувального оцінювання» (далі — Програма) розроблено відповідно до сучасної державної освітньої політики, концепції Нової української школи та стратегії реформування початкової та базової середньої освіти.

Актуальність Програми зумовлена необхідністю підготовки педагогів до реалізації змін у філософії та системі оцінювання навчальних досягнень учнів відповідно до концепції «Нова українська школа». Опанування новітніми практиками, технологіями, формами та методами професійної діяльності в системі оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечить зростання компетентності педагогів у побудові власної системи підтримки навчання учнів.

Цільова група: вчителі закладів загальної середньої освіти, вчителі початкових класів закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 30 год (1 кредит ЄКТС), з них лекції — 10 год, практико орієнтовані види роботи — 15 год, самостійна робота — 5 год.

Особливості реалізації програми. Програму розміщено на платформі Цифрового видавництва Експертус. Учасники опановують програму в онлайн режимі, в зручний для себе час. Термін навчання за програмою — 2 місяці. Наповнення програми містить:

- текстові лекції з інтерактивними елементами;
 - відеолекції;
 - презентації, пам'ятки та інші довідково-практичні матеріали.
- Усі матеріали доступні для скачування.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: удосконалити та розвинути методичний та практичний рівні професійної компетентності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти щодо оцінювання навчальних досягнень учнів відповідно до вимог Концепції «Нова українська школа».

Завдання підвищення кваліфікації:

- підготувати педагогів до використання технологій формувального оцінювання у процесі впровадження нового Державного стандарту початкової та базової середньої освіти;
- сформувати навички застосування алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання результатів навчання учнів;
- удосконалити навички використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій в педагогічній діяльності;
- сформувати власне ставлення до оцінювання на компетентнісній основі як інструменту покращення навчання учнів.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

А.2. Предметно-методична компетентність

Б.1. Психологічна компетентність

Г.1. Прогностична компетентність

Г.3. Оцінювально-аналітична компетентність

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Знання й розуміння:

- сутності формувального оцінювання та характеристик ефективного оцінювання;
- стратегій та алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання;
- методів і прийомів організації формувального оцінювання, розвитку в учнів здатності до самооцінювання, взаємооцінювання та рефлексії навчальної діяльності.

Уміння:

- впроваджувати інструменти формувального оцінювання на різних етапах уроку;
- реалізовувати алгоритм формувального оцінювання: планування навчальних цілей, розроблення критеріїв оцінювання, складання чеклістів та рубрик оцінювання, забезпечення зворотного зв'язку;
- організовувати оцінювальну діяльність на основі самооцінювання та взаємооцінювання;
- застосовувати формувальне оцінювання з метою підтримки учнів в освітньому процесі;
- створювати умови для формування в учнів уміння здійснювати рефлексію власної навчальної діяльності;
- використовувати результати оцінювання для адаптації власної педагогічної стратегії.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- здійснення професійної діяльності з урахуванням принципів дитиноцентризму, розвитку особистості, педагогіки партнерства;
- здатність критично оцінювати вітчизняний та зарубіжний досвід з проблеми оцінювання навчальних досягнень учнів;
- готовність застосовувати нові підходи до оцінювання результатів навчання учнів у сучасній школі.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Підсумковий бал визначається розрахунком середнього арифметичного значення за **три види робіт**: два практичних завдання та підсумкове тестування.

Формула виведення підсумкового балу:

$$\text{Загальний бал} = \frac{ПЗ1+ПЗ2+Т}{3}$$

Де:

ПЗ1 — оцінка за практичне завдання №1 (від 0 до 100)

ПЗ2 — оцінка за практичне завдання №2 (від 0 до 100)

T — оцінка за підсумковий тест (від 0 до 100)

Підсумкова шкала:

90—100 відмінно

75—85 добре

60—74 задовільно

0—59 незадовільно (не зараховано)

Для отримання сертифіката про підвищення кваліфікації загальний середній бал має бути не нижче 60.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат відповідно до встановленого зразка обсягом 30 годин / 1 кредит ЄКТС

Вартість: 1500 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено лекційні онлайн-заняття з текстовим матеріалом, інтерактивними елементами, відеокоментарями, прикладами навчально-методичних матеріалів.

Особливістю практичних занять є виконання вправ і завдань, аналіз практичних ситуацій та розбір професійних кейсів.

Самостійна робота передбачає аналіз нормативної бази з технології індивідуального планування, розроблення навчально-методичних матеріалів.

Підсумковими заходами є два практичні завдання та тестування.

Зміст програми складається з трьох модулів та шести взаємопов'язаних тем. Після кожного модуля слухачі складають проміжний тест з 10 запитань. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 10 запитань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, — 100 балів. Прохідний бал — 60. Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 30 год, з них: 10 год — лекційні заняття, 15 год — практична робота, 5 год — самостійна робота.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. ЗМІНИ У ПІДХОДАХ ДО ОЦІНЮВАННЯ					
Тема 1.1. Як захопитися новою філософією оцінювання	2	2	-	-	4
Тема 1.2. Які нормативні підходи до оцінювання результатів навчання	1		0,5		1,5
Тест за модулем	-	-	-	0,5	0,5
Разом за модулем	3	2	0,5	0,5	6
МОДУЛЬ 2. ВИДИ ОЦІНЮВАННЯ ТА СПОСОБИ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ					
Тема 2.1. Коли та як застосовувати підсумкове оцінювання та групи результатів	1	1	-	-	2
Тема 2.2. Які особливості формування оцінювання	1	2	0,5	-	3,5
Тест за модулем	-	-	-	0,5	0,5
Разом за модулем	2	3	0,5	0,5	6
МОДУЛЬ 3. ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ: МІНІ-ТРЕНІНГ					

Тема 3.1. Як реалізувати алгоритм діяльності вчителя в оцінюванні навчальних досягнень учнів	3	2	1	-	6
Тема 3.2. Які методи та інструменти використовувати для оцінювання	2	8	1	-	11
Тест за модулем	-	-	-	0,5	0,5
Разом за модулем	5	10	2	0,5	17,5
Підсумкові заходи	-	-	-	0,5	0,5
Усього	10	15	3	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ЗМІНИ У ПІДХОДАХ ДО ОЦІНЮВАННЯ

Тема 1.1. Як захопитися новою філософією оцінювання

Концепція оцінювання в Новій українській школі. Суть філософії оцінювання, орієнтованої на учня. Відмінність понять «оцінювання» та «оцінка». Характеристики ефективного оцінювання. Чинники необ'єктивного та упередженого оцінювання учнів.

Тема 1.2. Які нормативні підходи до оцінювання результатів навчання

Законодавча та нормативна база з проблеми оцінювання навчальних досягнень учнів. Оцінювання учнів 5—9 класів за вимогами МОН. Форми свідoctва досягнень за вимогами НУШ.

МОДУЛЬ 2.

Тема 2.1. Коли та як застосовувати підсумкове оцінювання та групи результатів

Тематичні діагностувальні роботи. Порівняння характеристик формульовального та підсумкового оцінювання. Оцінювання навчальних досягнень учнів за групами результатів.

Тема 2.2. Які особливості формульовального оцінювання

Формульовальне оцінювання як оцінювання для навчання. Порівняння традиційного та формульовального оцінювання. Планування оцінювання. Залучення учнів до процесу оцінювання.

Компетентнісний підхід як основа оцінювання. Оцінювання учнів згідно з компетентнісним підходом. Оцінювання учнів з ООП.

МОДУЛЬ 3. ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ: МІНІ-ТРЕНІНГ

Тема 3.1. Як реалізувати алгоритм діяльності вчителя в оцінюванні навчальних досягнень учнів

Алгоритм здійснення формульовального оцінювання: планування навчальних цілей, розроблення критеріїв оцінювання на урок, складання рубрик оцінювання, зворотний зв'язок та рефлексія.

Як розробляти та застосовувати критерії оцінювання: практикум. Укладання чеклістів до критеріїв оцінювання. Інструменти зворотного зв'язку та рефлексії. Корегування підходів до навчання за результатами оцінювання.

Тема 3.2. Які методи та інструменти використовувати для оцінювання

Техніки формувального оцінювання. Оцінювання навчальної діяльності учня під час кооперативного навчання. Шкала Лайтерта та чеклісти для самооцінювання. Поєднання формувального і бального оцінювання. шаблони для формувального оцінювання. Фінський досвід: що взяти для використання.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

З метою закріплення здобутих знань, формування практичних навичок та перевірки розуміння матеріалу учасники виконують практичні завдання, які відповідають змісту програми та очікуваним результатам навчання. Програма передбачає практичний модуль, в якому слухачі набувають навичок реалізації алгоритму діяльності вчителя у здійсненні формувального оцінювання.

Практичні завдання як контрольні заходи:

1. Спланувати навчальні цілі на урок в 7, 8 чи 9 класі. Навчальний предмет та тему обрати самостійно. Врахувати принцип SMART.
2. Сформулювати критерії оцінювання для учнів відповідно до навчальних цілей та очікуваних результатів на урок.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. У чому суть філософії оцінювання, орієнтованої на учня.
2. Як оцінювати учнів 5—9 класів за рекомендаціями МОН.
3. Як оцінювати навчальні досягнення учнів з особливими освітніми потребами.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання. Наказ МОН від 02.08.2024 № 1093. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1093729-24#Text>
2. Оцінювання в 5–9 класах НУШ: відповідаємо на запитання. URL: <https://mon.gov.ua/news/otsiniuvannia-v-59-klasakh-nush-vidpovidaiemo-na-zapytannia>
3. Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами (методичні рекомендації). URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/inkluzyvne-navchannya/2024/07/29/Otsinyuvannya.navch.dosyahn.uchniv.z.OOP-metodrekomendatsiyi-2024.pdf>

Основна література

1. Кабан Л.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів у новій українській школі. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4471
2. Оцінювання в НУШ: від теорії до практики : метод. посіб. / за заг. ред. О. В. Пастовенського. Житомир : ЖОІППО, 2023. 156 с.

3. Щербак О. І., Софій Н. З., Бович Б. Ю. Теорія і практика оцінювання навчальних досягнень: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ», 2014, розділ 3 «Оцінювання для навчання».

Додаткова література

1. Лукіна Т. О. Проблеми оцінювання навчальних досягнень учнів в умовах дистанційного та змішаного навчання. *Вісник післядипломної освіти*. Серія : Педагогічні науки. 2022. Вип. 19 (48). С. 112–131.
2. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П. Формувальне оцінювання: стратегії та інструменти цифровізації. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2021. Т. 84, № 4. С. 1–19.